

Īsziņas

Tuvojas "Rugāji Trophy 2018"!

Visiem OFFroad cienītājiem gan apvidus auto, gan ATV braucējiem, kā arī skatītājiem atgādinām, ka 16. un 17. jūnijā notiks grandiozs bezceļa sacensību un atpūtas pasākums, kur piedalīsies spēcīgākie Baltijas valstu trofiju reidu braucēji. Tas viss - Rugāju novadā, Medņu trasē. Vienlaikus tas būs arī Latvijas kausa Canam Latvijas tūrisma kausa posms. Sestdien jau plkst. 11.00 sāksies ATV "Canam Trophy 2018", kausa izcīņa, pusdienlaikā - dāmu braucieni, bet vakarā ballē spēlēs grupa "COWERS CREW". Svētdien jau plkst. 10.00 būs starts auto "Canam Trophy 2018" kausa izcīņai. Visas ieejas biļetes piedalās vērtīgu balvu loterijā.

Prezidents apmeklēs Liteni

14. jūnijā, Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā, Valsts prezidents Raimonds Vējonis plkst. 16.30 piedalīsies atceres brīdī Litenes kapos, kā arī plkst. 17.30 "Atceres ugunsкура" pasākumā.

Pēdējais izlaidums

Visā Latvijā, tostarp mūsu pusē, turpinās izlaidumu laiks. Tiesa, skumji, ka 15. jūnijā plkst. 17.00 pēdējo 9. klašu izlaidumu piedzīvos Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiāles divi audzēkņi. Direktore Ilona Stepāne atzīst, ka sajūtas nav viennozīmīgas, kaut gan prieks ir par to, ka krišjāniešiem vienmēr bijuši labi rezultāti sacensībās un mācībās, kā arī saglabājas pirmsskolas vecuma posms.

Bezmaksas konsultācijas

12. jūnijā norisināsies akcija "Pajautā juristam", kurā augsti kvalificēti juristi sniegs bezmaksas konsultācijas pa tālruni cilvēkiem, kas cietuši no vardarbības ģimenē. Juridiskās konsultācijas būs iespējams saņemt laika posmā no plkst. 9.00 līdz 18.00, zvanot uz atbalsta tālruni cietušajiem 116006.

Līdz
LATVIJAS
simtgadei
158
dienas!

Nākamajā Radugumā

- **Teju simts laureāti**
Godina skolēnus un skolotājus
- **Trenējas futbolā un mājās valodu**
Vasara - nometņu laiks

Parādē izbrauc piecsimt spēkrati

Četrpadsmitais pasākums aizvadīts. Vai būs piecpadsmitais? Pirmdienas rītā motokluba "Spieķi vējā" prezidents Andis Grāvītis tautāts (foto - parādes vadībā), vai būs piecpadsmitā motociklistu vasara Balvos, atsmaidīja, ka vēl nav izanalizēts šī gada pasākums.

Rāda trikus. Parādes braucienā neizpalika arī dažādi triki, kas raisīja skatītāju neviltojas ovācijas.

Edgars Gabranovs

Sestdien balvenieši un novada viesi kļuva par aculieciniekiem nu jau četrpadsmitajam "Motociklistu vasaras" parādes braucienam, kas vienkopus pulcēja, kā lēš motokluba "Spieķi vējā" prezidents Andis Grāvītis, vismaz pustūkstoti spēkratu īpašniekus.

A. Grāvītis atzīst, ka skatītāji kārtējo reizi ir patīkami pārsteigti: "Cilvēki mudžēt mudžēja no parka līdz Baznīcas ielai. Priecājamies arī, ka Māris Grigalis atveda mums saulainu laiku, un kopumā, šķiet, viss ir izdevies. To atzina arī paši motociklisti." Lūgts atklāt, vai

Ar unikālu moci. Balvenietis Dainis Puntīņš kārtējo reizi apliecināja, ka arī ratiņkrēslā var braukt ar moci. "Viss patika," ir viņa spriedums.

motokluba "Spieķi vējā" telpas papildināsies ar jauniem eksponātiem un atribūtiem, prezidents pastāstīja, ka saņemtas daudzas dāvanas, ko darinājuši dažādu motokluba biedri. Piemēram, motoklubs "Lielceļa klaidoņi" no Rēzeknes uzdāvināja vēja rādītāju-motociklistu, ko mūsu motobraucēji visticamāk piestiprinās pie kluba telpām. "Ja kādreiz brauksim projām bez savām otrajām pusītēm, viņas, paraugoties uz vēja rādītāju, zinās, kurā virzienā devāties. Runājot par pasākumu, jāsecina, ka šogad valdīja lielāka kārtība. Tiesa, neizpalika cilvēki, kuri par katru cenu centās ienākt bez ieejas biļetēm - līda pār žogu, brida pat pa ūdeni...", secina A. Grāvītis.

Kā vērtējat iniciatīvu pārveidot esošos 119 novadus, to vietā izveidojot 10 spēcīgus?

Viedokļi

Jo spēcīgāki novadi, jo spēcīgāka valsts

DZINTARS PENTJUŠS, iniciatīvas iesniedzējs portālā “Mana balss”

Vēlos mainīt Latvijas administratīvo iedalījumu, kas darbojas kopš 2011. gada 3. janvāra paredzot, ka Latvijas teritoriju veido 110 novadi un 9 republikas nozīmes pilsētas. Šāda sadrumstalotība tik mazai valstij nav raksturīga un atrodama starp pasaules attīstītākajām valstīm. Arī Īgaunijā ir tikai 13 apriņķi, bet Lietuvā - 10. Tāpat novadu skaita samazināšana ļaus efektīvāk plānot Latvijas un tās reģionu attīstību, jo to plānos centralizēti, vadoties pēc spēcīgu novadu finansālajām un saimnieciskajām

iespējām un vajadzībām.

Piedāvāju likvidēt esošos 110 novadus, to teritoriju pievienojot jaunveidojamajiem novadiem, tādējādi izveidojot 10 spēcīgus novadus: Ventspils, Kuldīgas, Liepājas, Jelgavas, Rīgas, Valmieras, Gulbenes, Rēzeknes, Daugavpils un Jēkabpils novadus. Pārējo novadu likvidācija ietver arī domju likvidēšanu, bet esošajās vietās saglabājot tādas pašvaldību pakalpojumus kā būvvalde, bērnudārzi, bibliotēkas, skolas, pašvaldības policiju un citas pašvaldības pakalpojumus pildošās institūcijas. Kāds varbūt iebildīs, ka šāda iniciatīva pārvilks svītru Latvijas laukiem un mazpilsētām, jo attīstība tiks tendēta uz lielajiem centriem. Taču līdzšinējā pieredze pierādījus pretējo - sadrumstalotība dzen mazos novadus uz izmirstību, bet kaut cik attīstīties spēj šīs jau eksistējošās deviņas republikas nozīmes pilsētas. Iedomājieties situāciju ģimenē, kurā dzīvo tēvs, māte un trīs studijas uzsākuši bērni. Esošajā novadu modeli tēvs dzīvo savā privātmājā pie Baltežera, jo ģimenē pelna visvairāk, brauc ar lepmu auto un garāžā stāv auto brīvdienām, sporta un retro auto īpašiem gadījumiem. Māte pelna mazāk, bet vīrs vidēji. Viņa ir iegādājusies dzīvokli kredītā daudzdzīvokļu māju jaunajā projektā. Dzīvoklis ir plašs, ar 4 istabām, auto līzīgā, un trīs reizes gadā viņa dodas uz siltajām zemēm vai slēpot uz Alpiem. Visi trīs bērni mācījušies ļoti labi un saņēmuši stipendiju, turklāt no studijām brīvā laikā piestrādā. Katrs ir 1,5-istabu dzīvokli. Dzīvošanai naudas pietiek, bet tikai ikdienas vajadzībām

un pašam minimumam. Ja *saplīst* telefons, sanāk saslimt vai gadās citi neparedzēti izdevumi, ikdienas vajadzības nodrošināt vairs nevar. Ja sabojājas veļasmašīna vai ledusskapis, veļu mazgā ar rokām, bet pārtikas produktus, kas bojājas, vairs nepārēd vai apēd uzreiz. Ja uz šo situāciju skatās kopumā (uz papīra), tad ģimene (valsts) ir ļoti bagāta un pārtikusi, bet tās locekļiem (pašvaldībām) pieejamie finanšu līdzekļi tiek izlietoti neefektīvi. Tādēļ arī vajadzīgas pārmaiņas.

Pieļauju, ka šis rosinājums izraisīs sašutumu mazajos novados, kuri jau tagad cīnās par pastāvēšanu. Cilvēkus (šķiet, Latvijas iedzīvotājus jo īpaši) baida pārmaiņas. Pie vainas varbūt ir gadu simti citu kungu pakļautībā un citu varu interešu apspiestībā. Arī darbs pašvaldībās ir ļoti iekārojams, jo īpaši attālaļos reģionos, kur labi apmaksātu darbavietu trūkst. Bet ir jāsaprot, vai šī spītīgā cīnīšanās par izdzīvošanu nenodara vairāk ļaunumu. Nekur nepazudīs vietas nosaukums ‘Kraslava’ vai ‘Līgatne’ un cilvēkiem mājas neviens neatņems. Runa ir par plašas teritorijas attīstību vienotā virzienā ar līdzekļiem ne tikai knapai iztikšanai, bet arī izaugsmei un neparedzētu izdevumu segšanai. Pašlaik man šķistu neieedomājami, ja gar Daugavu no Aizkraukles līdz Jēkabpīlī vestu labiekārtota aleja ar velosipēdu ceļu un pastaigu taku. Bet pilsētas savienotu maģistrāle, kur atļautais braukšanas ātrums ir 130 vai pat 150km stundā. Spēcīgi reģioni spēj ietekmēt valsts kopējo attīstības virzienu. Tādējādi piesaistot valsts atbalstu un finansējumu transporta un industriālās

infrastruktūras attīstībai tajos.

Pastāv bažas arī par to, ka varas koncentrēšana 10 lielos novados varētu radīt arī draudus valsts robežai, jo lauki paliks tukši un pierobeža neapdzīvota. Taču te viss atkarīgs no saimniekošanas stila. Ja pilnīgi visa uzmanība tiek veltīta centram, tad tas arī attīstās. Bet ilgtermiņā centrs bez pieguļošas infrastruktūras, iespējām ārpus centra un visaptveroša attīstības plāna, virziena arī lemts iznīcībai. Ir jāveido priekšnosacījumi reģionu attīstībai. Cilvēkiem ir ceļošanas brīvība. Viņi vienmēr pārcelsies uz vietu, kas šķiet pievilcīgāka. Neliels novadiņš, kurā ir avārijas stāvokli esošs ūdenstornis, bez iespējas doties uz aptieku vai saņemt elementāru medicīnisko palīdzību/konsultāciju, arī nevar būt saistošs jaunu iedzīvotāju pieplūdumam.

Tieši tādēļ, ieviešot dzīvē desmit spēcīgu reģionu modeli, uzskatu, ka sabiedrība iegūs uzlabotu valsts teritorijas pārvaldi ar saskaņotu plašas teritorijas attīstības plānu. Tas ļaus jaunajiem novadiem attīstīties plašāk, vienlaikus efektīvāk tērējot līdzekļus. Piemēram, kaut vai realizējot plašākus novadu ceļu remontdarbus, jo tad tos būs iespējams ielānot un veikt garākos posmos vienlaikus. Ik pēc 10 kilometriem vairs nemainīsies novadu teritorijas ar savām vajadzībām un finansālajām iespējām. Turklāt novados būs iespēja efektīvāk nodrošināt pašvaldību pakalpojumus, piemēram, bibliotēkās. Nabadzīgajiem novadiem līdzekļu taupīšanas nolūkos nebūs jāsamazina to darba laiks. Tas būs ieguvums visiem.

Mazam novadam priekšrocību vairāk

SARMĪTE TABORE, mazākā Latvijas novada (Baltinavas) domes priekšsēdētāja

Uzskatu, ka lielam un mazam novadam ir savi plusi un mīnusi, taču mazam novadam plusu tomēr vairāk. Pirmkārt, Eiropas Savienības finansējuma piesaiste. Piemēram, Balvu novadam no Eiropas Savienības fondu projektiem piesaistītas lielas naudas summas, bet, ja paanalizē, kur šī nauda ieguldīta, jāsecina, ka lielākā daļa finansējuma paliek tieši pilsētā. Lauku pagastu pārvaldēm atvēlēta labi ja desmitā daļa no visa. Toties savā mazajā Baltinavas novadā kopš 2005. gada jau esam

piesaistījuši aptuveni 2,5 milj. eiro un katru gadu realizējuši vairākus lielus un mazus projektus. Tā ir ļoti liela nauda. Pie mums par aptuveni 400 tūkstošiem eiro nosiltināta skola, kultūras nams par 220 tūkstošiem eiro, par 700 tūkstošiem eiro realizēts ūdenssaimniecības projekts Baltinavā ciemā. Pašreiz esam iesaistījušies četros ceļu pārbūves projektos, kuru finansējums ir ap 400 tūkstošiem eiro. Ja mēs pastāvētu kā viena no lielā novada pagastu pārvaldēm, tik lielas summas piesaistīt noteikti nebūtu iespējams. Tas ir viens aspekts. Otrkārt, novadu kontekstā svarīga arī pakalpojumu pieejamība. Mēs uzskatām, ka, esot mazā novadā, cilvēkiem pakalpojumi ir daudz pieejamāki. Ņemsim par piemēru kaut vai Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru. Mums tāds ir tepat uz vietas Baltinavā un jebkurš iedzīvotājs uz to var atnākt un visu nepieciešamo nokārtot uzreiz. Savukārt pagastu pārvalžu iedzīvotājiem, kā bija jābrauc uz pilsētu centriem, tā nekā nemainījās, tā arī tagad jābrauc uz pilsētas centru. Esot mazs novads, esam raduši daudz lielākas iespējas iesaistīties arī kultūras programmās – iesaistīties sadarbības līgumus ar Baltkrieviju, ar Eiroreģionu “Pleskava-Livonija”, pateicoties kuriem, vienam kolektīvam šogad jūlijā būs iespēja doties uz Eiroreģionu dienām. Kā mazs

novads esam daudz pieejamāki savam iedzīvotājam nekā lielajās pašvaldībās, un tas ir liels pluss. Pie manis kā novada vadītājas iedzīvotājs var atnākt ar jebkuru jautājumu un viņam nebūs jāpierakstās vizītē divas nedēļas uz priekšu, kā tas ir pie Rēzeknes novada domes priekšsēdētāja. Tāpat arī pie pārējiem novada administrācijas darbiniekiem un deputātiem iedzīvotāji tiek uzskatīti jebkurā laikā. Tā arī ir lielāka priekšrocība. Esam vienmēr atvērti saviem iedzīvotājiem. Uzskatu, ka mazā pašvaldībā lēmumu pieņemšana un visa darbība ir daudz caurspīdīgāka un atklātāka, iedzīvotājiem ir viss redzams un zināms.

Efektīvam darbam pašvaldībā svarīgi arī

Fakti

● Interneta portālā www.manabalss.lv iesniegta iniciatīva, kas paredz pārveidot esošos 119 novadus, to vietā izveidojot desmit spēcīgus.

● Līdz pirmdienas rītam iniciatīvu bija parakstījis 221 iedzīvotājs. Lai šo iniciatīvu iesniegtu Saeimā, vēl vajadzīgi 9779 paraksti.

tas, kā tiek pārdalītas funkcijas un finansējums. Diemžēl pieredze liecina, ka arvien vairāk funkciju gulst uz pašvaldību pleciem, bet finansējums diemžēl neseko. Reizēm valsts veiksmīgi pārliek uz pašvaldībām problēmas, kuras būtu jārisina valstij, nevis pašvaldībai.

Viedokļus uzklusija
S. Karavoičika

Aptaujas rezultāti “Vaduguns” mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat iniciatīvu pārveidot esošos 119 novadus, to vietā izveidojot 10 spēcīgus?

pozitīvi - 74.3%

negatīvi - 7.1%

tas ir sākums valsts beigām - 11.4%

visi dzīvosim lielplisētās - 5.7%

ne mana sēta, ne mana druva - 1.4%

Balsis kopā: 70

Bibliotekāri seminārā uzzina daudz jauna

Aizvadītajā nedēļā Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem bija izbraukuma seminārs, kas sākās Brieksines kapsētā - Irēnas un Antona Slišānu atdusas vietā. Tālāk sekoja brauciens uz Nemateriālās kultūras mantojuma centru "Upīte", kur notika dažādas aktivitātes. Pusdienas no zemnieku saimniecībā "Kotiņi" ražotām izejvielām bibliotekāri baudīja atjaunotajās Polfandera dzirnavās Rekavā, bet vēlāk paši pārliecinājās, kā dzīvo un strādā vieni no lielākajiem sēklau-dzētājiem Latvijā - Alda Ločmeļa saimniecības ļaudis.

Garšo lieliski! Polfandera dzirnavās saimnieko "Kotiņu" ļaudis. Vija Kuļša ir lieliska gide, bet pavāres ceļ galdā īpašus ēdienus no vietējām izejvielām - pārļu grūbu putru, zirņu kotletes un pupu burgerus, arī īpašu saldo ēdienu un plātsmaizi. Lolita Spridzāne un Ilga Dulberga šos ēdienus atzina par gardiem un veselīgiem.

Orientēšanās pa Antona Slišāna pēdām. Tā Upītē jau kļuvusi par jauku tradīciju, un to minimālā versijā izbaudīja arī bibliotekāri. Viņiem pirmais uzdevums bija noslēpts grāmatā, otru vajadzēja meklēt ābeļdārzā, tad pie Upītes pamatskolas, bet tālāk ceļš veda uz Antona parku. Sarmīte Vorza, Ilze Pugača, Evita Sporge un Sanita Sinele neapmulsu un ar uzdevumiem tika galā tikpat ātri kā kolēģes.

Šķīlbēnu pagasta Upītes bibliotēkas vadītāja Lolita Spridzāne. Šī bibliotēka vizuāli un saturiski atšķiras no citām. Jau pie ieejas, sperot soļus tālāk, katra telpa uzrunā īpaši, jo šeit savulaik pamati likti daudzām latgaliskām aktivitātēm. Bibliotēka tālākiem ciemiņiem nereti

kalpojusi arī kā vieta, kur nobaudīt tēju vai pārļaut nakti. Te ir īpašs plaukts visām Antona Slišāna grāmatām, kuras iecerēts izdot kopkrājumā.

Brieksines kapsētā. Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule pastāstīja, ar ko šī kapsēta ir īpaša. Te atdusas ne tikai Antons Slišāns un viņa sieva Irēna, bet arī daudzi citi Ziemeļlatgales nemateriālā kultūras mantojuma prasmju nesēji, piemēram, Kultūrkapitāla fonda stipendiātes Stefānija Keiša un Rozālija Slišāne, priesteris Miķelis Jermacāns, ar kuru Antons 80.gadu sākumā Gulbenes novadā slepeni veica saļmu dziedājumu ierakstus. Katra novada bibliotekāri bija pārskatījuši Antona dzeju un veltīja viņiem īpaši piemeklētas rindas kā atgādinājumu, ka nekas nav aizmirsts. Nemateriālās kultūras mantojuma centrs "Upīte" šo gadu izsludinājis par Antona Slišāna gadu, jo viņam paliktu septiņdesmit. "Antons ir atstājis bagātīgu mantojumu abās latviešu valodas rakstu formās - latviešu un latgaliešu, un mūsu pienākums ir to glabāt un turpināt," atgādināja R.Cibule.

Lai runā un pareizi raksta latgaliski. Ruta Cibule gidam Rolandam Keišam zemnieku saimniecībā "Kotiņi" uzdāvināja Latgales Kultūras centra izdevniecības Anatolija Bērzkalna grāmatu "Latgaļu volūdas vārdu krājums". "Tas jums, lai vairāk netraucējat Upītes Andri, bet visas etiķetes tulkojat un pareizi rakstāt paši!" vēlēja Ruta. Vēlāk, pērkot zemnieku saimniecībā ražoto produkciju, bibliotekāri lasīja: "Kotiņūs" audzāts, kūpts i eļļā izspīsts rapss." Šāda zīmīte bija piestiprināta pie rapšu eļļas pudelēm.

Aizvada akreditāciju. Pirms izbraukuma semināra bibliotekāri aizvadīja saspringtu dienu. Baltinavas novadā ieradās akreditācijas komisija - Madonas Centrālās bibliotēkas direktore Imelda Saulīte un Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore vietniece Skaidrīte Daņileviča. Akreditācija notika astoņām - Tilžas, Baltinavas, Balvu, Lazdulejas, Bērzpils, Bērzkalna, Skujetnieku un Briežuciema - bibliotēkām. Vadītājas Ināra Bubnova (no Kreisās), Irēna Šļakota, Skaidrīte Logina, Anna Griestiņa, Ilze Pugača un citas bija gatavojušās citīgi, jo jautājumi nebūt nebija viegli.

Iepazīstina ar produkcijas dažādību. Rolands Keišs semināra dalībniekus iepazīstināja ar produkciju, ko ražo zemnieku saimniecībā. Te bija gan smalkā maluma zirņu un pupu milti, gan dažāda maluma pārļu grūbas, gan lobīti pulētie zirņi, gan daudz citu produkcijas paciņu paraugu.

Pārsteidz it viss. Bibliotekāres pārsteidza ne tikai Nemateriālās kultūras mantojuma centra "Upīte" vadītāja Andra Slišāna kolorītais latgaliskais stāstījums, bet arī viņam mugurā esošā māsas Anneles silto toņos adītā jaka ar kapuci, kuru rotāja īpašais logo "UPITE".

Kurš pirmais, tam dāvana. Bibliotekāri nenobijās no gida Rolanda aicinājuma izmēģināt spēkus pa kāpnītēm uzskriet līdz graudu bunkura augšai. Inese Supe un Ina Skrima drosmīgi devās uz sacensībām, kur mirkli ātrāka bija Ina. Abas saņēma dāvanas ar saimniecībā "Kotiņi" ražoto produkciju.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Eiropas diskusiju objekts

Kas dod naudu, tam ir arī intereses

Aizvadītās nedēļas vidū Kubulu pagasta kultūras namā pulcējās mūspuses novadu lauksaimnieki, lai tiktos ar zemkopības ministru un virkni lektoru. Par iespēju uz klausīt svarīgu informāciju, uzdot jautājumus un diskutēt bija parūpējusies Lauku konsultāciju un izglītības centra Balvu nodaļa. Seminārs akcentēja kopējās lauksaimniecības politikas attīstību pēc 2020. gada, kā arī uzsvēra lauku attīstības programmas aktualitātes šogad. To atklāja Balvu novada pašvaldības priekšsēdētāja vietniece Anita Petrova, uzsverot lauksaimnieku izturību, kuru uzņēmējdarbībai nepieciešamas vairākas svarīgas lietas. Proti, atbalsta programmas, sakārtota un pieejama infrastruktūra, intere-

Jābūt gataviem diskutēt

Lauksaimnieciskās dzīves aktualitātes jāsaka Eiropas kontekstā, jo līdz ar politiska rakstura pārmaiņām sagaidāmi arī finansiāli pārkrājumi visās ES dalībvalstīs. Ne velti zemkopības ministrs JĀNIS DŪKLAVS akcentēja savu *svaigo* vizīti lauksaimniecības ministru sanāsmē Sofijā, kur diskutēja par paaudžu nomaiņas risinājumiem lauksaimniecībā. Uzmanības centrā ir fakts, ka puse lauksaimnieku Eiropā ir vecāki par 50 gadiem. Pavisam drīz ES lauksaimniecības komisārs nāks klajā ar konkrētiem piedāvājumiem, kuros būs ierakstīti cipari. Tādēļ šobrīd ir svarīgi pašai Latvijai diskutēt un runāt par atbalstu lauksaimniekiem, sevišķi par jauniešiem, lai viņi būtu gatavi ienākt laukos un saimniekot. Turpmākajā periodā sagaidāmi būtiski jauninājumi. Būs lielākas iespējas pašai valstij noteikt un saimniekot ar naudu, ko piešķirs ES. Ministrs J. Dūklavs aicināja saprast, ka tik viegla naudas tērēšana gan nebūs, jo Eiropa būs nospraudusi konkrētus mērķus, un tie būs jāsasniedz. Turklāt viņš izteica bažas, ka vienlaikus Latvijā var palielināties administratīvie slogi. Semināra mērķis bija ne tikai informēt lauksaimniekus par kopējās lauksaimniecības politikas tendencēm, bet arī uz klausīt klātesošo viedokļus un komentārus.

Paredz garas un grūtas sarunas

Zemkopības ministrijas Valsts sekretāra vietniece PĀRSLA RIGONDA KRIEVIŅA pārliecināta, ka par Eiropas budžeta sadali lauksaimniekiem, ar ko šobrīd nav apmierināta neviens dalībvalsts, vēl būs garas diskusijas. Visām valstīm finanses paredz samazināt vienādi – par 15%. Tiešie maksājumi nav samazināti piecām valstīm, tostarp arī Latvijai, kurai formāli ir paredzēts pat neliels palielinājums. Ar šiem maksājumiem Latvija, protams, nav samierināta, jo tie ir atšķirīgi ne tikai starp pašām ES dalībvalstīm, bet arī valstu iekšienē naudu sadala dažādi. Izteikta ir tendence, ka ļoti lielas summas saņem skaitliski maz lauksaimnieku. Eiropā 80% naudas izmaksā 20% lauksaimnieku. Latvijā proporcija ir līdzīga – 11% saimniecību (6000) saņem 73% finanšu un apsaimnieko 73% zemju. Tagad Eiropa šo tendenci domā mazināt ar mērķi, lai vairāk maksājumu nonāktu plašākam lauksaimnieku lokam. Viens no priekšlikumiem tādēļ ir ievērojami ierobežot maksājumus lielajiem lauksaimniekiem.

Akcenti – atbalstīt jaunus

Kā uzsvēra zemkopības ministrs, Latvija savu nostāju gatava paust divās svarīgās jomās: atbalsts lauksaimniekiem ražotājiem un kohēzija (lielie projekti). Valsti ir radītas un nostiprinājušās jaunas saimniecības, un Zemkopības ministrijas mērķis ir šo saimniecību dzīvotspēja ilgtermiņā. Taču ministrs arī atzina, ka interese un pieprasījums no jauno lauksaimnieku puses par atbalstu uzņēmējdarbības sākšanai ir daudz lielāks nekā iespējams to sniegt. Latvijas situācijā jāņem vērā, ka iespējas atbalstīt jaunus lauksaimniekus zemo tiešmaksājumu dēļ ir stipri ierobežotākas nekā citām dalībvalstīm. Turklāt svarīgi ir atbalstīt ne tikai gados jaunus lauksaimniekus, bet arī cilvēkus, kuri ir jaunienācēji lauksaimniecībā, neatkarīgi no vecuma. J. Dūklava pozīcija: "Lai varētu veiksmīgi attīstīties, jāparedz tādi nosacījumi, kas veicinātu jaunu lauksaimnieku ienākšanu nozarē un paaudžu nomaiņu. Latvijas pieredze liecina, ka jauno lauksaimnieku atbalsta pasākumi ir efektīvi un tiem ir pozitīvs rezultāts, tādēļ tos ir jā saglabā arī turpmāk."

No runātā seminārā

- Ministrs vērsa uzmanību praksē novērotām cilvēku

Lektori pie mūspuses lauku uzņēmējiem. Zemkopības ministrs J. Dūklavs vairākkārt uzsvēra, ka pagaidām kopējās Eiropas lauksaimniecības attīstības politika ir projekta līmenī, tādēļ vajag diskutēt un izteikt priekšlikumus: "Mūsu ierēdņiem, ministru ieskaitot, ir iespēja lielās sapulcēs aizstāvēt savas valsts intereses, un mēs jau to darām."

Klātesošo komentāri. Aivars un Māra Baķi, aītkopības un tūrisma nozares entuziasti, komentārā izteica neizpratni dokumentu aizpildē, jo viņu jautājumu LAD iepriekš skaidrojās citādāk.

radošām izdarībām, kas faktiski vērtējamas kā blēdības, saistītas ar jauno zemnieku noformēšanu un lauku saimniecību pārdali. Tas ir izdevīgi, iesniedzot projektus, jo konkursā tādējādi var saņemt papildu punktus un nereti tam ir izšķiroša nozīme projekta atbalstīšanā. Ministra J. Dūklava nostāja: "Ja konkrētais fakts par saimniecības pārņemšanu jaunajiem noticis pirms gada vai vairāk, tad viss ir ticami, taču tā ir blēdišanās, ja tikai mēnesi vai divus pirms projekta iesniegšanas. LAD sekos līdzi un ņems to vērā."

➤ Zemkopības ministrija aicina diskutēt un iesniegt priekšlikumus, apspriežot sagaidāmos jauninājumus lauksaimniecības politikā. Izskanējis, piemēram, ka turpmāk atbalsts tehnikas iegādē varētu būt tikai pirmreizējiem pirkumiem, nevis tad, ja traktoros nomaina ik pēc trim vai četriem gadiem.

➤ Tik labvēlīgs pagrieziena jauno lauksaimnieku virzienā, kādu tagad grasās pieņemt Eiropa, līdz šim nav bijis. Arī viņiem pašiem jābūt zinošiem un jāprot iespējas izmantot, vienlaikus atceroties: kas dod naudu, tam ir arī savas intereses.

➤ Latvijā izvērsās diskusija par saimniecību lielumu un raksturo mazo un vidējo saimniecību lielumu un dzīvotspēju. Pēc Eiropas mērogiem, kur uzņēmums nodarbina ap 250 strādājošo un apgrozījums gadā sasniedz 15-50 miljonus, Latvijā līdzīgu lauku uzņēmēju nemaz nav.

➤ Kopš 2015. gada ik gadu Latvijā samazinās platību maksājumiem pieteikušos klientu skaits, toties palielinās apsaimniekoto platību lielums.

Zemkopības ministra pārliecība. Ministrs Jānis Dūklavs pārliecināts, ka galvenais priekšnoteikums veiksmīgam Latvijas jauno lauksaimnieku atbalstam ir finansējuma izlīdzināšana tiešajiem maksājumiem un nesamazināts finansējums lauku attīstībai.

Izsaka viedokli.

Kristīne, klausoties lektoru un ministra teikto, izteica domu, ka, iespējams, lauksaimnieciskās dzīves politika būtu jāveido savādāka. Tagad vairums cilvēku orientējas uz iespēju saņemt atbalstu un savu darbību pakārto tam, bet atbalsta būtība ir citāda. Atbalsts, viņasprāt, varētu arī nebūt, ja Latvijā iedzīvotāji ar savu darbu nopelnītu cilvēka

cienīgu atalgojumu. Šī iemesla dēļ vairums jauno arī aizbrauc strādāt uz Angliju vai Īriju, - izteicās jaunieta.

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Skolēnu vasaras nometnes

Katram dienai sava krāsa

Aizvadītajā nedēļā un šonedēļ Balvu novada bērni varēja interesanti un lietderīgi pavadīt laiku vairākās vasaras nometnēs. No 6. līdz 15. jūnijam Balvu pamatskolas nometnē "Raibās dienas" iespēju iesaistīties radošajās nodarbībās, peldēties Balvu peldbaseinā, doties ekskursijā un iegūt jaunus draugus izmanto 25 novada bērni vecumā no 7 līdz 10 gadiem.

Nometnes vadītāja, skolotāja Iveta Kacēna pastāstīja, ka atbilstoši nosaukumam katra diena veltīta kādai krāsai: "No rītiem iegriežam "Laimes ratu", izvēloties nākamās dienas krāsu, lai bērni to varētu izmantot apģērbā vai kādā aksesuārā. Piemēram, otrdien tas varēja būt zaļš, bet trešdien oranžs lakatiņš vai matu gumija, vai kāds cits akcents."

Katrs rīts, sācies ar rīta apli un nometnes karoga uzvilšanu, turpinās ar visdažādākajām aktivitātēm, bet noslēdzas ar dališanos dienas iespaidos, ko bērni ieraksta īpašā dienasgrāmātā. Divas brīvlaika nedēļas skolēni veltīs radošo prasmju attīstīšanai, kā arī sportiskām un intelektuālām aktivitātēm. Aizvadītajā nedēļā nometnes dalībnieki priecājās par iespēju četrus rītus pavadīt Balvu peldbaseinā, bet pēcpusdienās piedalīties radošajās darbnīcās, piemēram, darināt

auduma aplikācijas, modelēt kreppapīra tērpus modes skatei utt. Neizpalika arī prāta vingrināšana erudīcijas spēlēs un dabaszinību eksperimentos.

Otrajā nometnes nedēļā vienu dienu bērni veltīs sportošanai, kā arī dosies ekskursijā uz Gulbeni. Vienkārši atpūsties un izbaudīt labas filmas ar neiztrūkstošo popcornu bērni varēs kino pēcpusdienā. Visas nometnes garumā katrs no viņiem atvēl kādu brīdi sava talanta priekšnesuma sagatavošanai, ko node monstrēs pārējiem noslēguma pasākumā.

Eduards, kurš rudenī uzsāks mācības Balvu pamatskolas 4.klasē, vasaras nometnē piedalās pirmo reizi un atzīst, ka šāds brīvā laika pavadīšanas veids izrādījies neparasti interesants: "Patīk, ka te var iesaistīties dažādās aktivitātēs." Īpaši puisi iepriecināja aizvadītajā otrdienā notikuši radošās nodarbības, kuras laikā bērni izgatavoja aplikācijas no auduma. Eduards ar interesi iesaistījās arī trešdien notikušajā erudīcijas spēlē, ko vadīja skolotāja Žanna Ivanova, jo tajā varēja likt lietā mācību gada laikā iegūtās zināšanas. Puiši priecājās, ka nometnes laikā Balvu peldbaseinā var nostiprināt savas peldēšanas iemaņas, ko apguvis tikai šogad, piedaloties projektā "Sporto visa klase". Aizvadītais mācību gads Eduardam bijis piesātināts ar sportiskām aktivitātēm, jo viņš uzsācis arī karatē

Foto - I.Tušinska

Pārbauda atjautību un zināšanas. Trešdien nometnes dalībnieki ar azartu meklēja atbildes uz erudīcijas spēles jautājumiem, ko bija sagatavojuši skolotāja Žanna Ivanova.

treniņus. Turklāt daudzpusīgi attīstītajam zēnam patīk izpausties radoši, jo viņš ne tikai dejo tautisko deju kolektīvā, bet nākamajā mācību gadā vēlas iestāties arī Balvu Mūzikas skolā.

Eduarda draugs, topošais ceturtklasnieks Kristaps, atklāja, ka pirmo reizi nometnes pieredzi izbaudīja jau pagājušajā vasarā, tādēļ ar prieku piekrita vecāku piedāvājumam iesaistīties tajā arī šogad. "Man patīk, ka te var darīt dažādas

interesantas lietas, piemēram, peldēt, brīvā laika paskatīties kādu filmu vai uzspēlēt galda tenisu," dažas no iecienītākajām nodarbībām atklāja zēns. Kristaps nav radis garlaikoties, jo mācību gada laikā puīša ikdienu ir ļoti noslogota: viņš nodarbojas ar peldēšanu, dejo deju kolektīvā, spēlē futbolu, mācās mākslas skolā un apmeklē robotikas pulciņu. Arī atlikušo vasaru Kristaps plāno pavadīt ne mazāk aktīvi – peldēt, braukt ar velosipēdu un spēlēt futbolu.

"Vasaras drudzis" – tas ir jautri

Izpausties radoši, iegūt jaunas zināšanas, pilnveidot komunikācijas prasmes, kā arī doties izziņošanā ekskursijā un jaunā pārgājienā, piedaloties Balvu Bērnu un jauniešu centra (BJJC) nometnē "Vasaras drudzis", šobrīd izmanto deviņas meitenes un 11 zēni vecumā no 8 līdz 11 gadiem.

Nometnes vadītāja Agnese Puļča atklāj, ka nometnē "Vasaras drudzis" bērni var ne tikai labi pavadīt laiku un izklaidēties, bet arī attīstīt komunikācijas un savstarpējas sadarbības spējas, kā arī aizdomāties par lietām, kam ikdienā neatliek laika vai vēlmes. Turklāt divas reizes dienā nometnes dalībnieki bauda gardas maltītes, ko nodrošina individuālais uzņēmums "Valdogs". "Vasaras drudzis" ir daudzpusīga, aktīva un interesanta nometne, kurā tās dalībniekiem ir iespēja spēlēt dažādas komandu un saliedēšanās spēles, iepazīt vienam otru un iegūt jaunus paziņas. Radošajās aktivitātēs bērni veido kreatīvus darbus no dažādiem materiāliem, mācās krāsot ar hennu un sejas krāsām, kā arī domāt tehniski. Viņi iepazīst tēlotājmākslu, deju un dzied. Katram ir iespēja izpausties un attīstīt savas prasmes, lietderīgi pavadot brīvo laiku," uzsver A.Puļča.

Attīsta pacietību un iepazīst sevi

Pirmajā nometnes dienā, savstarpēji iepazīsināties, spēlējot saliedēšanās spēles, ko vadīja jaunatnes darbinieces Agnese Puļča un Gunita Prokofjeva, skolēni izstrādāja iekšējās uzvedības noteikumus, izveidoja nometnes logo un karogu. Arī nākamās dienas bija aizpildītas ar radošām nodarbībām. Skolotāja Aiga Jansone ieradīja, kā sapīt skaistas rokassprādzes un atslēgu piekariņus no dzijām, kā arī mācīja, izmantojot trafaretus, apdrukāt audumus. Pedagoģe uzsvēra, ka šīs nodarbes ne tikai attīsta pirkstu veikli-

bu, siko motoriku, bet arī domāšanu un pacietību. Arī jaunatnes darbiniece G.Prokofjeva centās iemācīt radoši domāt, iesaistot skolēnus prāta vingrināšanas rotaļās un vienlaikus attīstot viņu prasmi strādāt komandā. Vokālās studijas vadītāja Viktorija Kokoreviča kopā ar nometnes dalībniekiem pašu spēkiem izgatavoja savdabīgus mūzikas instrumentus, ko vēlāk arī izmēģināja. Nometnes vadītājas A.Puļčas nodarbībās skolēni mācījās izprast savas patiesās vēlmes. Jaunatnes darbiniece neslēpa, ka nereti bērni neiedziļinās savās sajūtās. Savukārt nometnē viņiem ir iespēja, izmantojot neformālās izglītības metodes, labāk saprast, kas viņus interesē. Savukārt pēcpusdienās skolotājas Dita Nīpere un Alīna Saveļjeva aicināja nometnes dalībniekus izkustēties, iemēģinot mūsdienu deju soļus.

Ļoti aizraujošs izvērtās tradicionālais pārgājien uz Veco parku aizvadītājā piektdienā, jo tā noslēgumā bērniem gaidīja pārsteigums – vizināšanās ar postu "Vilnītis".

Piepelnās vasaras brīvlaikā

Izdevību piepelnīt vasaras brīvlaikā, strādājot BJJC, šovasar izmanto vidusskolēni Matiss Vilnītis un Dārija Semjonova. 11.klases absolvente Dārija strādā jau trešo vasaru un ļoti priecājas, ka šogad viņas pienākumi ir palīdzēt nometnes vadītājiem: "Tā kā mācību gada laikā jauniešu centrā uzturos ļoti bieži, labprāt te pastrādāšu arī divas vasaras nedēļas, saņemot par to atalgojumu." Atlikušajā brīvlaika daļā Dārija plāno kopā ar pūtēju orķestri "Balvi" piedalīties Dziesmu svētkos, bet vēlāk paciemoties pie radiem Krievijā. Savukārt jau augustā Dāriju gaida jauni pienākumi – būt par mentoru Eiropas brīvprātīgajai no Vācijas, kura vasaras nogalē ieradīsies Balvos. "Vajadzēs arī pastrādāt, gatavojoties Jaunatnes dienai, kas norisināsies 11.augustā," piebilst

Foto - I.Tušinska

Mazliet jāzkustas. Gaidot kārtējo rīta nodarbību, nometnes "Vasaras drudzis" dalībnieki Armands (no kreisās) un Emīls izmantoja iespēju uzspēlēt pingpongu. Armands atklāja, ka iepriekšējos gados piedalījies Balvu pamatskolas nometnēs, bet pirmie iespaidi par "Vasaras drudzi" liecina, ka te būs interesanti pavadīt laiku visas dienas garumā. Arī pēcpusdienās Armands ir aizņemts, jo dodas uz mākslas skolas plenēriem, bet vēlāk auklē mazo brāli. Tautā, vai nav par grūtu, puišis apgalvoja: "It nemaz. Tā visa taču ir atpūta!"

jauniete.

11-gadīgais nometnes dalībnieks Daniels iecienījis BJJC rīkotās vasaras nometnes, tādēļ piedalās tajā jau otro reizi: "Man patīk, ka te nekad nav skumji, bet no rīta ieslēdz foršas multenes." Daniels aktīvi iesaistījās arī nometnes iekšējās kārtības noteikumu izgudrošanā: "Izdomāju četrus: nesist, netraucēt citus, nekauties un neapsaukāties." Puišis apgalvoja, ka arī dzīvē cenšas ievērot šos noteikumus, pārkāpjot tos tikai tad, ja kāds dara pāri viņa tuviniekiem un draugiem. Vasaras brīvlaikā Daniels apmeklē arī treniņus grieķu romiešu cīņā, ar ko nodarbojas jau septīto gadu, bet pēc nometnes plāno doties ciemos pie Rīgas radiem.

Turpretim 8-gadīgajai Tinai šī ir pirmā vasaras nometnes pieredze. Katra nodarbība

viņai šķiet aizraujoša un interesanta. Aizvadītājā nedēļā meitene ar vislielāko aizrautību apguva jaunas mūsdienu deju kustības skolotājas Ditas Nīperes vadībā, jo šī nodarbe viņai ir īpaši tuva. "Dejoju arī deju kolektīvā "Balvu vilciņš", piebilst meitene. Tā kā Tinai patīk zīmēt un viņa mācās Balvu Mākslas skolā, meiteni iepriecināja arī iespēja izpausties radoši.

Arī šonedēļ nometnes dalībniekus sagaida daudz patīkamu pārsteigumu un aizraujošu piedzīvojumu, gan dodoties ekskursijā, gan piedaloties pulciņu vadītāju Intas Ozolas, Līgas Ikstenas, Jāņa Ikstena, Ditas Nīperes, Alīnas Saveļjevas, Viktorijas Kokorevičas, Ineses Hmaras, Gunitas Prokofjevas, Agneses Puļčas un Aigas Jansones vadītajās nodarbībās.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Godināšanas pasākums

Gudrību neviens nevar atņemt

Irēna Tušinska

Noslēdzoties 2017./2018.mācību gadam, Balvu novada Izglītības kultūras un sporta pārvaldes speciālisti godināja novada izglītības iestāžu centīgākos, talantīgākos un aktīvākos skolēnus, kā arī viņu skolotājus, kuri Balvu novada vārdam likuši ieskanēties skaļāk un tālāk. 6.jūnijā Balvu muižas zālē dāvanas un naudas prēmijas atbilstoši nolikumam (50, 30, 20 un 10 eiro apmērā) par panākumiem mācību olimpiādēs, konkursos un sacensībās saņēma vispārējās un profesionālās ievirzes izglītības iestāžu audzēkņi, mūzikas, mākslas un sporta skolu audzēkņi, kā arī interešu pulciņu dalībnieki un pedagogi.

Pirms godināšanas panākumiem bagātākos skolēnus un skolotājus uzrunāja Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Anita Petrova. Viņa pauda gandarījumu, ka mums ir bērni, kuri varējuši, paspējuši un gribējuši izdarīt vairāk nekā pārējie: "Šis ir lauru plūšanas laiks tiem, kuri citīgi veltījuši vakara stundas, lai izlasītu vairāk un uzzinātu vairāk, tiem, kuri mācās ne tikai atzīmes, bet sevis pēc. Lepojos ar jums – skolēni, pedagogi un vecāki, ar jūsu veikumu šajā mācību gadā un augstajiem sasniegumiem, ar ko esat cildinājuši sava novada vārdu. Lai arī nākamie gadi iezīmējas ar lieliem dzīves plāniem, jo tikai gudram un strādāt gribošam cilvēkam pieder nākotne!"

Pateicību par godam paveikto darbu un iedrošinājumu gūt panākumus arī turpmāk izteica arī novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Inta Kaļva, kura iesāka ar to, ka zālē būtu jābūt vairāk cilvēkiem, jo šoreiz klāt nebija Ministru prezidenta un Latgales plānošanas reģiona balvu saņēmēju. Viņa uzsvēra, ka gūt panākumus var, tikai apvienojot trīs spēkus – skolēna, skolotāja un vecāku: "Vajadzīga liela uzņēmība spēkoties ar sava novada, reģiona un valsts mēroga labākajiem skolēniem. Lai pētītu un atklātu, vajadzīga uzdrošināšanās, pacietība un darbs." I.Kaļva vēlēja, lai nākamgad novada skolēni gūtu vēl labākus panākumus valsts mērogā. "Ar gudrību var lepoties un to neviens nevar atņemt," noslēdzot uzrunu, piebilda I.Kaļva.

Ar muzikāliem sveicieniem apbalvošanas ceremonijas starplaikos klātesošos priecēja Balvu Mūzikas skolas skolotājas Lindas Vītolas audzēkņi Markuss Mednis, Rainers Bukšs un Estere Vigule, kā arī viņu koncertmeistars Viktors Bormanis.

Mācījušies cītīgi

Šogad mūsu novada vispārējās un profesionālās izglītības mācību iestāžu skolēni savas zināšanas un prasmes apliecinājuši, piedaloties mācību priekšmetu olimpiādēs un zinātniski pētnieciskajā darbībā gan reģionālajā, gan valsts līmenī. Pasākumā godināja tos, kuri ieguvuši 1.vietas novadu apvienības olimpiādēs, godalgotas vietas reģionālajās mācību priekšmetu olimpiādēs, zinātniski pētnieciskajā darbībā un piedalījušies valsts mēroga olimpiādēs.

Pirmais godalgu saņēma Balvu Valsts ģimnāzijas 9.klases skolnieks Sandis Livzenieks par valsts mājturības un tehnoloģiju olimpiādē iegūto 1.vietu. Balvas saņēma arī BVĢ skolēni Ričards Ķērgis-Kariks, Karīna Vasiļjeva, Dagnis Cibulis, Nellija Teilāne,

Anete Bērziņa, Marija Elizabete Lipāne, Paula Paidere, Guna Apša, Kristīne Budeviča, Džūlija Apine, Madara Lapse un Paula Rutmane. Šo skolēnu panākumus palīdzējuši kaldināt skolotāji Zigfrīds Lielbārdis, Inga Kleine, Irēna Šaicāne, Gaida Fengāne, Eva Žučika-Kuzņecova, Valentīna Pužule un Anna Barbaniška.

Balvas saņēma Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas skolnieces Samanta Puka un Ksenija Hmeļova, kā arī viņu skolotājas Skaidrīte Veina un Marina Ločmele.

Godam pelnītās godalgas mājās aizveda arī Tilžas vidusskolas skolnieces Rebeka Ločmele, Madara Čirka, kā arī viņu skolotājas Iveta Kuģeniece, Madara Strupka un Valda Dzene. Pasākumā godināja arī Stacijas pamatskolas skolnieces Zani Keišu un skolotājas Janu Mežali un Gunitu Čubari. Balvu pamatskolā šajā mācību gadā labākos panākumus guvuši Balvu pamatskolas 4.klases skolnieki Ilja Polis, Sindija Pauliņa un Angelina Krivošejeva. Tos gūt viņiem palīdzēja skolotājas Irēna Biseniece un Ilze Logina.

Panākumus gūst ar talantu un darbu

Lieliskus sasniegumus konkursos guvuši arī interešu izglītības pulciņu dalībnieki. Īpaši augstu valsts mērogā novērtēti skolotājas L.Vītolas kolektīvi - Tilžas vidusskolas 2. - 8.klašu koris un vokālais ansamblis "Varbūt". Par izcilajiem sasniegumiem – uzvaru valsts mēroga konkursos 50 eiro balvas saņēma E.Salmaņa vadītais Balvu Mūzikas skolas pūtēju orķestris un L.Vītolas vadītais Balvu Mūzikas skolas vokālais ansamblis.

Šahā panākumus guvuši Tilžas vidusskolas skolēni Līga Eliza Normante un Arturs Melnis. Skatuves runas konkursā reģionā ar panākumiem startēja Tilžas internātpamatskolas skolniece Zane Staģe un BVĢ audzēkne Linda Čevere. Sportiskus panākumus A grupā jauniešiem guvuši BVĢ volejbola komanda, kā arī basketbola komandas puiši, bet C grupā veiksmīgi startēja BVĢ basketbola meiteņu komanda.

No Mūsdienu deju radošā konkursa Latgalē godalgas pārveda "Di - dancers" kolektīvi "Di-dancers Crew" un "Rozīnītes". Apbalvojumus saņēma arī šo skolēnu pedagogi Madara Strupka, Aina Zelča, Aija Dvinska, Valters Duļevskis, Jānis Zakaričs, Dita Nipere un Alina Saveljeva.

Balvu Mākslas skolas audzēkņi šajā mācību gadā sekmīgi piedalījušies Latvijas izglītības iestāžu profesionālās ievirzes izglītības mākslas konkursos Latgales reģiona mērogā. Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes apbalvojumus saņēma Balvu Mākslas skolas audzēkņi Daniela Boboviča, Kristeris Leišavnieks un Jūlija Streļcova, kā arī viņu skolotājas Dace Logina, Līga Podkovirina un Elita Teilāne.

Labākais valstī. Pirmais zāles priekšā saņemt diplomu, naudas prēmiju un piemiņas balvu - speciāli pasākumam izveidotu daudzreizējās lietošanas ūdens pudeli - devās BVĢ skolnieks Sandis Livzenieks, kurš aizvadītajā mācību gadā izcīnīja 1.vietu valsts mājturības un tehnoloģiju olimpiādē.

Foto - I.Tušinska

Zināšanas nevar atņemt. Aizvadītajā mācību gadā novada skolēni guvuši labus sasniegumus mācību olimpiādēs un zinātniski pētniecisko darbu konferencēs reģiona un arī valsts mērogā. Tomēr I.Kaļva, uzrunājot skolēnus, izteica cerību, ka nākamgad Balvu novada vārds Latvijas mērogā izskanēs daudz biežāk.

Foto - I.Tušinska

Kad darbs padarīts, var uzdziedāt. Pēc diplomu saņemšanas novada IKS pārvaldes darbiniece T.Čudarkina aicināja mūzikas skolas pedagogus un audzēkņus izvēlēties kādu dziesmu, ko nodziedāt kopā ar visiem klātesošajiem. Pēc neilgas apspriedes atskanēja notikumam atbilstošas lustīgās tautasdziesmas "Bēdu manu, lielu bēdu" vārdi, ko uz klavierēm pavadīja V.Bormanis.

Foto - I.Tušinska

Laiks plūkt laurus. Krietnu skaitu balvu no godināšanas pasākuma mājās pārveda vokālās mūzikas pedagoģe Linda Vītola, kuras audzēkņi gadu no gada gūst izcilus panākumus valsts mērogā.

Foto - I.Tušinska

* Turpinājums 10.lpp.

Vispārējas zināšanas par cukura diabētu

Cilvēkiem nav pietiekamu zināšanu par cukura diabēta simptomiem, lai savlaikus vērstos pie ārsta

Katru gadu konstatē arvien vairāk cukura diabēta saslimšanas gadījumu, un atklājas, ka liela daļa cilvēku ar sūdzībām nav savlaicīgi vērsušies pie ārsta, lai varētu noteikt diagnozi. Sabiedriskās domas pētījumā iegūtie dati liecina, ka kopumā iedzīvotājiem ir pieņēmuši un aptuvenas zināšanas par to, kas ir cukura diabēta slimība, bet lielākajai daļai nav konkrētu zināšanu par slimības izpausmēm, sekām, kuras rodas neārstējoties, kā arī par palīdzības sniegšanu līdz cilvēkiem, kuriem ir cukura diabēts.

Jaunākā aptauja par iedzīvotāju informētību attiecībā uz cukura diabētu liecina, ka tikai 36% iedzīvotāju ir pilnīgi pārliecināti, ka zina, kas ir cukura diabēts un kā tas izpaužas, savukārt trešā daļa iedzīvotāju neapzinās, kādi ir cukura diabēta simptomi, kādas ir neārstēta cukura diabēta sekas un pie kura ārsta būtu jāvērsas diagnozes noteikšanai.

Kopumā iedzīvotāji apzinās cukura diabētu izraisošos cēloņus. Kā biežākie cēloņi ir minēti mazkustība, liekais svars un iedzimtība, taču tikai ļoti maza sabiedrības daļa par cukura diabēta cēloņiem vai riska faktoriem uzskata smēķēšanu (13%) vai paaugstinātu asinsspiedienu (19%).

“Dienmēl mūsdienu zinātne vēl nav identificējusi metodes, kas ļautu mazināt risku saslimt ar 1. tipa cukura diabētu. Savukārt 2. tipa diabēta gadījumā ļoti liela nozīme ir vecumam un dzīvesveidam: ir pierādīts, ka liekais svars, mazkustīgs dzīvesveids un neveselīgs uzturs palielina risku saslimt, kā arī risks palielinās pēc 45 gadu vecuma. Tāpat 2. tipa cukura diabēta riska faktori ir paaugstināts asinsspiediens, paaugstināts holesterīna līmenis asinīs, pārciests insults vai infarkts. Smēķēšana pati par sevi netiek pieskaitīta pie diabēta riska faktoriem, tomēr ir zināms, ka smēķēšana izraisa imūnsistēmas traucējumus, tādējādi tā varētu veicināt 1. tipa diabēta attīstību,” skaidro Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas ārste Jeļizaveta Sokolovska.

Trūkst zināšanu, kā palīdzēt

Ņemot vērā, ka 70% aptaujāto iedzīvotāju ikdienā ir bijusi saskarsme ar kādu cukura diabēta pacientu, bažas rada cilvēku zināšanu trūkums par palīdzības sniegšanu cukura diabēta pacientam, ja viņam paliek slikti. 51% nespētu pazīt

simptomus, kas liecina par cukura līmeņa pazemināšanos, bet 71% nezinātu, kā rīkoties, ja tā rezultātā cilvēkam paliek slikti. Par īpaši izstrādāto cukura diabēta pasi, kas parasti atrodas pie cukura diabēta pacienta un kas ietver informāciju, kā līdz cilvēkiem rīkoties ārkārtas gadījumos, informēti ir tikai 26% iedzīvotāju.

Iedzīvotājiem ir tikai vispārējas zināšanas, kā rīkoties situācijās, kad cukura diabēta pacients zaudē samaņu. 71% izsauktu neatliekamo medicīnisko palīdzību, bet neliela daļa iedzīvotāju meklētu diabēta pacienta insulīna šļirci. Tas skaidrojams ar informācijas trūkumu, jo, ja arī palīdzību sniedzotais cilvēks atrastu insulīna šļirci, viņam visdrīzāk nebūtu zināšanu, kā ar to pareizi rīkoties un vai to vispār drīkst izmantot.

“Diabēta pacientu tuviniekiem noteikti jāzina, kādi ir pazemināta un paaugstināta glikozes līmeņa asinīs simptomi, ko darīt ārkārtas situācijās. Šādu apmācību var nodrošināt pacienta endokrinologs, ģimenes ārsts vai diabēta apmācības māsa. Tāpat jāuzsver, ka paši diabēta pacienti parasti zina, kādas sajūtas ir kritiski zema vai augsta glikozes līmeņa gadījumā, līdz ar to, ja pacients nav zaudējis samaņu, visdrīzāk viņš varēs norādīt, vai viņam steidzami jāiedod kaut kas salds, vai arī jāizmēra cukura līmenis – pat, ja palīgam nav iepriekšēju zināšanu un pieredzes. Ja pacients tomēr ir zaudējis samaņu, pirmā darbība noteikti būtu neatliekamās medicīnas palīdzības dienesta izsaukšana. Noteikti nedrīkst injicēt insulīnu, ja nav zināms glikozes līmenis asinīs!” uzsver Jeļizaveta Sokolovska.

Pārāk retas pārbaudes

Iedzīvotāji uzskata, ka informācijai par cukura diabētu, tā simptomiem un palīdzību līdz cilvēkiem vajadzētu būt pieejamākai un cilvēkiem saprotamākai. Turklāt iedzīvotāji apzinās slimības nopietnību – 92% uzskata, ka cukura diabēts ir nopietna un dzīvību apdraudoša slimība, tomēr tikai 36% reizi gadā pārbauda cukura līmeni asinīs, kas ir galvenais

veids, kā noteikt cukura diabēta diagnozi. Aptaujas dalībnieki norāda, ka doties pie ārsta viņus mudinātu simptomi, kas ietekmē dzīves kvalitāti – svara zudums, redzes pasliktināšanās, bieža urinācija. Uzmanība netiktu pievērsta tādiem simptomiem kā nervozitāte, bada sajūta, sausa mute vai slāpes.

Aptaujas dati rāda, ka iedzīvotājiem ir nepilnīgas zināšanas par cukura diabēta ārstēšanu. 77% uzskata, ka ārstēšanā var izmantot tikai insulīnu vai speciālus medikamentus, bet novārtā tiek atstāta pareiza ēdienkarte un dzīvesveids.

Lai informētu iedzīvotājus par cukura diabēta simptomiem, ārstēšanu un sniegtu informāciju, kas jāzina, ja līdz cilvēkam ir cukura diabēts, ir izstrādāta mājaslapa *diabetapacientiem.lv*, kurā apkopota viegli uztverama un pārskatāma informācija, kā arī veidlapas, kas palīdzēs sagatavoties vizītei pie ārsta.

Aptauja veikta sadarbībā ar pētījumu aģentūru “Norstat”. Pētījuma laikā interneta vidē aptaujāti 1006 iedzīvotāji no visas Latvijas.

LĪGA RATNIECE, P.R.A.E. Sabiedriskās attiecības

Bērnu veselības aprūpe

Jauni pakalpojumi un lielāks finansējums bērnu veselības aprūpē

Nacionālais veselības dienests (NVD) informē, ka veikti vairāki uzlabojumi bērnu veselības aprūpē, ieviešot jaunus pakalpojumus un palielinot valsts finansējumu ambulatoro pakalpojumu sniegšanai. Šogad ārstu konsultācijām, diagnostiskajiem izmeklējumiem u.c. ambulatorajiem pakalpojumiem bērniem kopumā plānoti 74 milj. eiro, kas ir par 14 milj. eiro vairāk nekā pērn.

Lai uzlabotu pediatru pieejamību, kas ir svarīga gan bērna slimību diagnostikā un ārstēšanā, gan regulārai pacienta uzraudzībai saistībā ar noteiktajām saslimšanām, šogad plānoto pediatru konsultāciju apjoms ir par 67% lielāks nekā pērn. Līdz ar to šogad bērniem tiks nodrošinātas vairāk nekā 50 tūkstoši valsts apmaksātas pediatru konsultācijas.

No šī gada ir veikti arī būtiski uzlabojumi valsts apmaksātā bērnu zobārstniecībā attiecībā uz izmantojamajiem materiāliem. Tie paredz, ka bērniem līdz 15 gadu vecumam zobu labošanā tiek izmantotas tikai baltās jeb kompozīta materiālu plombes, kas saskaņā ar Eiropas noteikto regulu ir piemērotākas bērnu zobu ārstēšanai. Līdz šim baltās plombes tika izmantotas priekšzobu labošanai.

Vienlaikus palielināti pakalpojumu tarifi, atbilstoši kuriem

tiek maksāts par zobārstniecības pakalpojumu sniegšanu bērniem – līdz ar to šogad zobārstniecībai plānoti par 4,2 milj. eiro vairāk jeb kopumā 13,2 milj. eiro. Tādējādi tiek veicināta ārstniecības iestāžu motivācija sniegt bērniem valsts apmaksātus zobārstniecības pakalpojumus.

Vēl viens jauninājums ir insulīna sūkņu apmaksāšana bērniem ar insulīnatkarīgu cukura diabētu – to nodrošināšana no valsts budžeta līdzekļiem uzsākta šogad. Ņemot vērā, ka insulīna ievadīšana jāveic vairākas reizes dienā, speciālā sūkņa lietošana atvieglo insulīna ievadi, nodrošinot tā vienmērīgu izdalīšanos un mazākas glikozes līmeņa svārstības. Kopumā insulīna sūkņu un saistītā aprīkojuma nodrošināšanai no valsts budžeta šogad plānoti 710 tūkstoši eiro.

Lai diagnosticētu dzīvībai bīstamus elpošanas traucējumus miegā un citus ar miegu saistītus traucējumus, šogad no valsts budžeta līdzekļiem uzsākta poligrāfijas un polisomnogrāfijas izmeklējumu apmaksāšanu bērniem. Pakalpojuma sniegšanai plānoti vairāk nekā 330 tūkst. eiro, kas ļaus veikt izmeklējumu

aptuveni 2000 pacientu.

NVD norāda, ka darbs pie bērnu veselības aprūpes pakalpojumu attīstības un to pieejamības uzlabošanas nepārtraukti turpinās. Jaunu pakalpojumu ieviešana un uzlabojumi tiek veikti pakāpeniski, pieejamo budžeta līdzekļu ietvaros.

Nakts			Diena		
T 13.06	Staidrs	+11	Aprācis	+21	
C 14.06	Staidrs	+10	Mākoņains	+20	
Pk 15.06	Staidrs	+12	Mākoņains	+25	
S 16.06	Staidrs	+16	Aprācis	+26	

Gismeteo.Jaunumi.

